

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XL. Quid agere possit, vel non possit Superior, vi simplicis
denuntiationis sibi immediatè factæ ut patri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

non agit de Evangelico fraternæ correctionis ordine; sed de ordine accusationis & processûs judicialis, in quo servandi non sunt apices omnes juris, dum de Regularibus agitur personis. Quod quidem manifestum videtur, tum ex ratione quam adfert, tum ex summario illius capituli. Idcô namque dicit: *Hunc ordinem circa*, seu (ut alia lectio habet) *contra Regulares personas non credimus usquequaque servandam*: quia, uti proximè subjungit, personæ Regulares, *cùm causa requiritur, facilius & liberior à suis possunt administrationibus amoveri*. Cùm igitur dictorum intelligentia ex causis assumenda sit dicendi; manifestum est in verbis illis sermonem non esse de ordine Evangelico fraternæ correctionis, qui non ordinatur ad delinquentem puniendum per amotionem ab officio; sed de ordine processûs judicialis contra personas Regulares, in ordine ad eas à suis officiis removendas. Fraternalis verò correctionis ordo non est à Christo institutus *contra* corrigendum, sed *pro* ipso, non in odium & pœnam, sed in favorem ipsius.

397 Nec id mindis manifestum est ex dicto summario, cujus est hic tenor: *Superior contra subditum, maximè Prælatum* (nota ly *contra*) *de illis tantum inquiret, super quibus præcessit infamia* (non igitur de occultis, de quibus est Evangelicus ordo) *& tunc vocabit eum, & iradet sibi capiula, & nomina, & restium dicta publicabit, & ipsius legitimas exceptiones admittet, & probato gravi crimine, eum ab administratione removebit. In Regularibus verò Prælatis ad iniquam servandus non est hic ordo*. Cùm igitur verba ista, *hic ordo*, manifestè referantur ad immediatè præcedentia, quibus descriptus est ordo processûs judicialis; manifestum est in verbis sequentibus, *in Regularibus verò, &c.* sermonem non esse de ordine fraternæ correctionis, sed processûs judicialis dumtaxat.

398 Pateat ergo evidenter solida non esse fundamenta, quibus idem Author contra S. Thomam, contra Constitutiones nostras, contra communem Religiosorum sensum, probare nititur, Religiosam professionem esse cessationem juris Religiosorum ad propriam famam, per eamque amissum ceteri jus secreti (respectivè ad Superiorem, ut patrem) post crimen occultum in Religione commissum. Quod si verum esset, sequeretur Superiorem præcipere posse, sibi ut patri immediatè denunciari occulta fratrum crimina, ipsique hoc præcipienti inferiores obedire debere. Quod certissimè negat S. Thomas locis n. 384. allegatis. Sequeretur item professionem ejus qui diceret, nolo cedere juri quod habeo ad Evangelicum ordinem, & ad propriam famam, non esse Religiosam; nec talem esse professionem nostram: utpote qui secundum Constitutiones nostras juri nostro non cedimus, uti

perspicuum videtur ex citato earum loco, ubi sic: *Siquis contra suum Superiorem habuerit aliquid, quod in veritate tolerari non debeat, primo inter se & ipsum solum humiliter eum admoreat. Quam monitionem si neglexerit aliquem de discretioribus fratribus ad illum monendum inducat. Quòd si necdum respiciat, Superiori Prælato denuntiet. Atque hunc ordinem correctionis Evangelica volumus omnes fratres invicem servare, & exercere in notabilibus culpis, quibus scilicet fratrum fama minuitur. Hunc quippe ordinem servandum non esse in levibus, famæ non derogantibus, docet S. Thomas supra ad 4. Constatque ex praxi Religionum omnium, in Capitulis immediatè denuntiantium leves culpas fratrum.*

CAPUT XL.

Quid agere possit vel non possit Superior, visimplicis denuntiationis sibi immediatè facta ut patri.

Constat ex dictis cap. 38. aliquando per 399
Caccidens fratrem delinquentem immediatè denunciari posse Superiorem patri, quando scilicet periculum est ne crimen occultum ipsius noceat bono Religionis nomini, vel quando cedit in damnum tertii, vel spes probabilis non est delinquentem aliter se emendaturum. Queritur ergo quid tunc Superior consequenter ad talem denuntiationem agere possit?

Respondeo 1°. Superiorem ex tali denuntiatione judicialiter procedere non posse, nec pœnam aliquam, quæ infamiam secum afferat, delinquenti infligere. Est certa omnium sententia. Quia delictum non fuit illi manifestatum ut judici ad puniendum, sed ut patri, ad subditum ex amore paterno corrigendum. Et tunc punire, judicialiterque procedere, esset contra jus evulgare delictum occultum, secretò sibi denuntiatum, cum grandi præjudicio communis boni. Inde quippe fieret, quòd à denuntiationibus immediatè factis Superiorem tamquam patri omnes abhorrerent. Quo & salus delinquentis, & commune bonum Religionis plurimum impediretur.

Respondeo 2°. cum Soto, Bannez, Suarez, &c. posse moderatà pœnitentià, non punitivà, sed correctivà & præservativà, delinquentem suaviter corrigere (modò neque infamiam irroget, nec delictum manifestet. Esset enim contra jus, ut dixi, delicto non probato, illud punire, secretòque manifestatum ad correctionem solam, per pœnitentiã divulgare) ceteraque facere, quæ (salvâ famâ ipsius) necessaria sunt ad consulendum bono delinquentis, communi-que bono Religionis, occasiones utique tollendo, socium ipsi fidelem assignando, qui ejus actiones exploret, Superiorique referat (non tamen dicendo socio, quòd illum ob-

ferret, si delinquens apud ipsum nondum sit diffamatus: quia per hoc ipsum socio suspectum redderet) à Conventu etiam, & ministerio aliquo ad nutum Superioris amovibili, ipsum titulo honesto, abique infamiae periculo, prudenter removendo. Quòd si Superior ad id egeat auxilio Provincialis, vel consilio discretorum, seu Consultorum suorum, poterit & ipsis, sub secreto naturali, notum facere in ordine ad paternae correctionis remedium; sicut & Provincialis Priori Conventus, ad quem ipsum amoveret, ut super ipsum advigilet (summoperè cavendo, ne pluribus revelet, quam necesse sit, & ne Provinciali quidem revelando, si Prior sufficienter possit providere. Aliàs grave committeretur peccatum, ob injustam læsionem famæ proximi) quia (ut paulò antè dixi) delatio ad Superiorem ut patrem ea omnia permittit, quæ necessaria sunt ad finem istius delationis obtinendum, ad correctionem utique delinquentis, & impediendum ne noceat bono communi Religionis. Atque ita, post accuratam ea de re disputationem, resolutum & declaratum fuit in Congregatione sexta generali Societatis, decreto xxxiii. uti testatur Cardinalis de Lugo disput. 18. de justitia sect. 7.

402 Denique si, post omnia paternè tentata, Superior videat se non proficere, ob contumaciam delinquentis, persistentis in negando crimine, nec ullam dantis spem emendationis; delatori tandem præcipere poterit, ut à paterna delatione transeat ad judicialem. Ob rationem paulò antè datam, & præcipuè quia sic Christus præscribit, dum ad Ecclesiam, seu Prælatum ut Ecclesiasticum Judicem vult recurri, dum fraterna correctio, & testes adhiberi, ad delinquentis emendationem non sufficiunt. Delatione verò judiciali factà, Superior ut Judex poterit causam Religioso fiscali tradere, delatoremque velut testem assumere, aliosque testes quærere. Tenebiturque delator dicto Superioris præcepto obedire, nisi ob grave periculum sibi imminens excusetur. Habitâ verò ipsius testificatione, Superior procedere poterit ad delinquentem juridicè examinandum, cum prælectione processus, ut delinquens intelligat se juridicè ac legitime interrogari, ad fatendamque proinde veritatem in conscientia teneri. Ita Cardinalis de Lugo loco citato post Suarez tom. 4. de Relig. l. 10. c. 12. n. 30. Quia tamen isto in iudicio alia est ratio Regularium, alia sæcularium, juxta citatum caput *qualiter & quando* de accusat. juxta Suarez ibidem nomina testium suppressere poterit.

403 Meminerint tamen Superiores, in iis quæ sibi delata sunt tamquam patribus, famæ delinquentis parcere, quantum fieri potest, caveantque ipsum, ob dictum unius, à Conventu facile amovere, nisi aliæ præsumptiones concurrant, sciantque 1º, ob solam ma-

jorem securitatem sibi non esse licitum procedere ad revelationes n. 400. dictas. Ob ea quæ dixi cap. præcedenti n. 393. & 394. 2º. in paterna correctione prudenter animadvertere, ne delationes, quæ sibi tamquam patribus sunt factæ, sint falsæ, vel ex aliqua inimicitia vel circumventionem procedant. Nam, ut verissimè Petrus Marchantius tribun. Sacram. tom. 3. tr. 4. tit. 2. q. 3. §. 9. rem in secreto debent explorare, antequam denunciato aliquid indicent. Quia inde frequenter turbationes, odia, contentiones excitantur, quæ postea extinguì non possunt.

CAPUT XLI.

Vitia charitatis opposita recensentur, describunturque, scilicet odium, invidia, acedia, discordia, contentio, rixa, bellum, duellum, sedutio, scandalum.

Vitia illa, velut opposita charitati, recenset S. Thomas q. 34. & Doctores passim.

Odium est duplex, scilicet abominatio nis & inimicitia. Odium abominatio nis est alienatio seu averfio voluntatis ab aliquo, propter aliquod malum quod in eo concipimus. Odium verò inimicitia est illud quo alicui malum volumus, quia malum ipsius. Utrumque ex genere suo est mortale: utpote directè oppositum charitati, eamque natum destruere. Omne verò peccatum, per se charitatem destruens, ex genere suo mortale est. Unde 1. Joan. 3. *omnis qui odit fratrem suum, homicida est.* Aliquando tamen odium proximi solum est veniale, ob imperfectum animi consensum, seu ex defectu delationis, vel ob materiæ parvitatem, vel quia nonnisi levem quis de proximo displicentiam habet, aut medicam averfionem. Imò nullum foret peccatum, odio habere peccatorem, non quia homo, sed quatenus peccator est, juxta illud Psalm. 118. *linguos odio habui, & abominatus sum.* Vel ipsi malum optare, non quatenus malum est, sed quatenus peccati destructivum, vel proficuum ad conversionem ipsius. Sic enim Psalm. eodem Regius Psaltes dicebat: *Confundantur superbi, quia injustè iniquitatem fecerunt in me.* Et similibus desideris pleni sunt Psalmi, Librique Prophetarum.

Odium abominationis Dei, five averfio nis à Deo, inter alia peccata esse gravius, docet S. Thomas q. 34. a. 7. in corp. Quia in aliis peccatis, v. g. fornicatione, voluntas non avertitur à Deo secundum se, sed secundum aliud, in quantum scilicet appetit inordinatam delectationem, quæ habet annexam averfionem à Deo. At dum aliquis odio abominationis odit Deum, voluntas ejus secundum se avertitur à Deo. Semper autem id quod est per se, est potius eo quod est